

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2019. évi április hó 24. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

végzést:

A harmadfokú bíróság a garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.260/2018/4/I. számú ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

A Barcsi Járásbíróság a 2018. évi május hó 8. napján kihirdetett 1.B.98/2017/22/III. számú ítéletével vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés e) pontja szerint minősülő garázdaság büntettének vádja alól felmentette, míg a vádlottal szemben a Btk. 178.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő kábítószer birtoklásának vétsége miatt indult eljárást megszüntette. Megállapította, hogy a bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség mind a felmentő, mind a megszüntető rendelkezés miatt, a vádlott bűnösségének megállapítása és halmazati büntetés kiszabása végett fellebbezett.

A Somogy Megyei Főügyészség az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn, melyben a vádlott bűnösségének immár kizárólag a garázdaság büntettében történő megállapítására és pénzbüntetés kiszabására tett indítványt. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének megszüntető rendelkezése - jogorvoslat hiányában - jogerőre emelkedett.

A másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2018. évi október hó 3. napján meghozott 1.Bf.260/2018/4/I. számú ítéletével vádlottbűnösségét a Btk. 339.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés e) pontja szerint minősülő garázdaság büntettében megállapította. Ezért 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte, melynek megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett azzal, hogy a részletfizetés elmulasztása esetén a pénzbüntetést, vagy annak fennmaradó részét fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Egyben kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült mindösszesen 297.095 forint bűnügyi költségből 52.008 forint állam javára történő megfizetésére, míg a további bűnügyi költség vonatkozásában akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A másodfokú bíróság ítélete ellen vádlotta felmentése iránt jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 615.§ (2) bekezdésének b) pontjában írtak szerint ellentétes döntést hozott, miután olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett. Ekként az ítélete ellen a Be. 615.§ (1) bekezdése alapján fellebbezésnek volt helye a harmadfokú bírósághoz.

A harmadfokú bíróság a Be. 618.§ (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja, valamint a b) pontja alapján a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. E körben a Be. 618.§ (3) bekezdése értelmében vizsgálta azon eljárási szabályok megtartását is, amelyek megsértése esetén a Be. 607.§ (1) bekezdése, valamint a Be. 608.§ (1) bekezdése szerint az ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni. Ugyanakkor a Be. 617.§-a folytán alkalmazandó Be. 590.§ (9) bekezdése értelmében a felülbírálatnak nem volt tárgya a kábítószer birtoklásának vétsége vonatkozásában hozott megszüntető rendelkezés, mivel az első fokon jogerőre emelkedett.

E felülbírálat során a harmadfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a másodfokú bíróság által megállapított tényállás mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az tehát hiánytalan, teljeskörűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Miután az eljárási szabályokat mind az első-, mind pedig a másodfokú eljárásban megtartották, illetve indokolási kötelezettségének a másodfokú bíróság - mind ténybeli, mind jogi szempontból - eleget tett: a harmadfokú érdemi felülbírálatnak eljárásjogi akadályja nem volt.

A múltbéli események rekonstruálása kellő körültekintéssel és olyan részletességgel történt meg, hogy a felmerülő ténybeli és jogi kérdésekben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. A másodfokú bíróság ezért helyesen járt el, amikor a Be. 591.§ (1) bekezdése alapján határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 619.§ (1) bekezdése értelmében irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

A védő a felmentésre irányuló terhelti fellebbezést azzal indokolta, hogy a biztonsági őr meglökése, valamint a vádlott táskájának a játékvezető felé meglendítése nem vonható az erőszakos magatartás fogalmi körébe. Emellett a vádlott párkapcsolatának megromlása, az ellenfél szurkolóinak provokáló magatartása, valamint egy téves játékvezetői döntés folytán a vádlott méltányolhatóan felindult állapotba került, de magatartása nem volt a szabályokkal nyíltan szembehelyezkedő, provokatív, így ebből fakadóan kihívóan közösségellenesnek sem minősíthető, hiszen csupán a játék hevében cselekedett. Mindezekre figyelemmel a bűncselekmény tényállási elemének hiányában kérte a vádlott felmentését.

A harmadfokú bíróság e védői érveléssel nem értett egyet. Nem lehet ugyanis elfogadni azt a

védelmi álláspontot, mely szerint a futballmérkőzésen, de bármely sporteseményen a játékos indulatait szabadjára engedje. Különösen nem játékidőn kívül. A társadalmi együttélés alapvető szabályait mindenkinek, minden helyzetben be kell tartani.

Sem a vád, sem az első-, illetve a másodfokú bíróság ítélete nem tartalmazza, hogy a mérkőzés alatti magatartása miatt jártak volna el a vádlottal szemben. Az ügyészség kizárólag a mérkőzés első félidejében történő lecserélése utáni terhelti magatartást tette a vád tárgyává. Ekként nem megalapozott a védőnek az a hivatkozása, hogy a vádlott csupán a mérkőzés hevében cselekedett, hiszen a vádiratban kizárólag a lecserélése - tehát a játéktér elhagyása - utáni három, egymástól térben és időben markánsan elkülönülő magatartás képezte a vád tárgyát.

A Btk. 339.§ (1) bekezdése szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (2) bekezdés e) pontja szerint a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot nyilvános rendezvényen követik el.

A cselekmény erőszakosságával kapcsolatban már az elsőfokú bíróság is precízen fejtette ki ítéletében, hogy a vádlott magatartása miért minősül ilyennek. Ezzel a harmadfokú bíróság is mindenben egyetértett.

Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint az „erőszak” és az „erőszakos magatartás” nem azonos fogalmak. Garázdaság megvalósításához az erőszakos magatartás tanúsítása is elégséges, ha a bűncselekmény megállapításának egyéb feltételei is fennállnak (BH2008. 291. számú eseti döntés).

A garázdaság törvényi tényállásában szereplő erőszakos magatartás aktív, támadó jellegű cselekvés. A fogalom szélesebb körű, mint az erőszak, mert a személy vagy dolog elleni erő közvetlen alkalmazásán túlmenően magában foglalja az erő alkalmazására irányuló kísérletet vagy a testi épség ellen irányuló olyan közvetlen fenyegetést is, amikor a sértett személy meghátrálással, meneküléssel tudja csak kivonni magát vagy a dolgot az erőszak alól. Így ennek minősül a biztonsági őr vállal történő meglökése, valamint a játékvezető táskával fenyegetése is.

A fentiek szerint a vádlott erőszakos magatartása minden kétséget kizáróan megállapítható volt.

Nem értett egyet a harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének 12. oldal harmadik bekezdésében kifejtett azon érvekkel, hogy a vádlott magatartásának kihívó közösségellenessége nem állapítható meg. A büntető törvénykönyv közel tíz évvel ezelőtti módosítását éppen az indokolta, hogy a nyilvános rendezvényen megvalósított garázda magatartás tanúsítóját súlyosabban rendelje büntetni a törvényhozó. Ez azonban éppen ellentétben áll az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel, mely szerint a futballmérkőzés olyan közösségi rendezvény, ahol a vádlott által is tanúsított magatartás kihívóan közösségellenes volta nem állapítható meg.

A magatartás kihívó közösségellenessége abban áll, hogy az elkövető a társadalmi együttélés szabályaival nyíltan szembehelyezkedik, olyan provokatív, kötekedő, másokkal szemben kihívó magatartást tanúsít, amelyre a társadalom tagjai félelemmel vagy megbotránkozással reagálnak. Az elkövető ezáltal a közösségi együttélés szabályainak leplezetlen, gátlástalan, nyílt semmibe vételét fejezi ki, tehát öntörvényű, jogsértő viselkedést tanúsít, mellyel a köznyugalmat sérti.

Az elsőfokú ítéletben tükröződő állásponttal szemben az ítéletábra a másodfokú bíróság álláspontjával értett egyet, mely szerint a vádlott magatartásának kihívó közösségellenessége a lecserélése után tanúsított, a közösségi együttélési szabályokkal való nyílt és sorozatos szembeszegülésben ragadható meg; ilyennek volt tekinthető tehát a vádlott fentebb már hivatkozott, erőszakos magatartása, mellyel nem csupán a futballmérkőzéseken általánosan elfogadott viselkedési szabályokat vette semmibe, hanem a Magyar Labdarúgó Szövetség mérkőzések lebonyolítására és biztosítására vonatkozó szabályait is.

A védő ezzel kapcsolatban felhozott - így a szurkolók provokatív magatartására, valamint a játékvezetői hibára való hivatkozás folytán bekövetkező - méltányolható felindulásra vonatkozó érve pedig e tekintetben nem bírhat jelentőséggel; az a büntetőjogi felelősség megállapítására nem is lehet kihatással, hiszen a vádlott tudata átfogta, hogy a fentebb leírt, sorozatos jogsértő magatartása a köznyugalom megzavarását eredményezheti, így azt kizárólag a büntetés kiszabása során lehetett figyelembe venni.

Ekként a vádlott magatartásának kihívóan közösségellenes volta szintén megnyugtatóan megállapítható volt.

Az ítéletábra egyetértett a törvényszékkel abban is, hogy a vádlotti magatartás alkalmas volt arra, hogy a labdarúgó-mérkőzésen jelen lévő nézőkben, játékosokban, rendezőkben, valamint a játékvezetőkben megbotránkozást keltsen. Így a garázdaság törvényi tényállása teljeskörűen megvalósult.

Az irányadó tényállásból a másodfokú bíróság ezért helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.

Következésképpen a vádlott felmentését célzó fellebbezés nem volt megalapozott.

A cselekmény minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket a másodfokú bíróság teljeskörűen feltárta és azokat a súlyuknak megfelelően értékelve alkalmazott jogkövetkezményt. Kiemelendő, hogy nem csupán a vádlott, hanem a nézők közül is többen kifogásolható magatartást tanúsítottak a mérkőzés alatt. Ez azonban csupán igen enyhe fokban értékelhető a vádlott javára.

A másodfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés, mind nemében mind az összegében arányban áll a vádlott által megvalósított cselekmény tárgyi súlyával, valamint a személyében rejlő egyéb körülményekkel. Hangsúlyozandó, hogy a vádlott magatartása az adott bűncselekményi kategórián belül mindenképpen enyhébb megítélésű, így annak ellenére, hogy a vádlott hasonló jellegű bűncselekmény miatti felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt állt, a pénzbüntetés alkalmazása messzemenően méltányos, és az kellőképpen szolgálja a Btk. 79.§-ában meghatározott büntetési célokat.

Ezért a harmadfokú bíróság nem látott törvényes lehetőséget a büntetés enyhítésére sem.

Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság fellebbezéssel megtámadott ítéletét a Be. 623.§-a alapján - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Pécs, 2019. április 24.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 1.Bf.260/2018/4/I. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bhar.III.60/2018/4. számú végzése folytán a 2019. évi április hó 24. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.

a tanács elnöke